

Wyjaśnienia dotyczące naboru nr FEMP.05.10-IZ.00-112/24 z dnia 12.02.2025

- 1. Czy w naborze 5.10 A wniosek może zostać złożony przez ZAZ/WTZ, który złożył wniosek w Działaniu 6.16. Aktywizacja społeczno-zawodowa, typ projektu. B. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osób biernych zawodowo w podmiotach reintegracyjnych, w ramach FEM 2021-2027 i jest w fazie tworzenia (rejestrowania) podmiotu?**

Nie. W przypadku ZAZ i WTZ wsparcie dotyczy tylko istniejących podmiotów oraz będzie mieć charakter warunkowy tj. będzie możliwe tylko o ile dana placówka otrzyma wsparcie z EFS+ w Działaniu 6.16. Aktywizacja społeczno-zawodowa, typ projektu. B. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osób biernych zawodowo w podmiotach reintegracyjnych, w ramach FEM 2021-2027 oraz gdy będzie wynikało z regionalnej strategii deinstytucjonalizacji (Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji Województwa Małopolskiego na lata 2023 - 2025 z perspektywą do 2030).

- 2. Czy w projektach wystąpi pomoc publiczna?**

- a. Czy jeżeli dofinansowana zostanie infrastruktura podmiotu reintegracyjnego w projekcie 5.10 i na tej infrastrukturze po projekcie uczestnicy warsztatów wytworzą produkty, które później są sprzedawane to czy będzie to pomoc publiczna w ramach projektu 5.10?**
- b. Podmiot posiada wpis jako przedsiębiorstwo społeczne i jednocześnie prowadzi działalność gospodarczą – czy w takiej sytuacji w projekcie 5.10 wystąpi pomoc publiczna? Czy zakupione w projekcie wyposażenie może być wykorzystane w działalności gospodarczej podmiotu?**

Wyjaśnienia w zakresie pomocy publicznej.

a) w przypadków Zakładów aktywności zawodowej

ZAZ-y stanowią wyodrębnione organizacyjnie i finansowo jednostki, które zapewniają zatrudnienie osobom z niepełnosprawnościami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz osobom z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną. Osoby te wymagają specjalnych tzw. chronionych warunków pracy. Formy działania tego typu podmiotów zostały określone w zapisach ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2021, poz. 573 z późn. zm.). Uwzględniając fakt, że prowadzona działalność nie jest wykonywana w celu maksymalizacji zysku, a w celu przystosowania grupy osób z niepełnosprawnościami w stopniu umiarkowanym i znacznym do możliwości wykonywania obowiązków zawodowych i samodzielnego życia należy stwierdzić, że ZAZ nie działa jak typowy przedsiębiorca.

W decyzji Komisji Europejskiej z dnia 27 czerwca 2007 r. dotyczącej Sprawy Nr N558/2005 – Polska Wsparcie dla zakładów aktywności zawodowej Komisja stwierdziła, że finansowanie ze środków publicznych zakładów aktywności zawodowej nie stanowi pomocy publicznej w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, ponieważ działalność zakładów nie jest działalnością gospodarczą. W uzasadnieniu decyzji wyjaśniono (3.1. (55), (56), (57)), że w jednym z orzeczeń dotyczących pojęcia „pracownika” w prawie wspólnotowym Europejski Trybunał Sprawiedliwości uznał, że praca „nie może być uznawana za rzeczywistą i prawdziwą działalność gospodarczą, jeśli stanowi ona jedynie środek umożliwiający rehabilitację lub reintegrację zatrudnionych osób, a celem zatrudnienia za wynagrodzeniem, które jest dostosowane do fizycznych i umysłowych możliwości indywidualnej osoby, jest umożliwienie tym osobom odzyskania, w krótszej lub dłuższej perspektywie czasowej, zdolności do podjęcia zwykłego zatrudnienia lub prowadzenia normalnego życia na tyle, na ile jest to możliwe”. Z orzeczenia tego wynika, że czynności wykonywane w ramach prawa krajowego, które mają na celu zapewnienie pracy w celach

utrzymania, przywrócenia lub rozwinięcia zdolności do pracy osób, które ze względu na okoliczności związane z ich sytuacją, nie są w stanie podjąć zatrudnienia w normalnych warunkach, nie mogą być uznane jako rzeczywista i prawdziwa działalność gospodarcza, jeżeli stanowią one jedynie sposób rehabilitacji lub reintegracji tych osób. Z tego powodu, obywatel danego państwa członkowskiego zatrudniony w innym państwie członkowskim w ramach takiego programu nie może być, na tej tylko podstawie, uznany za pracownika w rozumieniu art. 48 ust.1 [art. 39 ust. 1] Traktatu WE.

W związku z tym, zgodnie z orzecznictwem ETS, zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami w omawianych zakładach nie stanowi rzeczywistej i prawdziwej działalności gospodarczej, ponieważ osoby z niepełnosprawnościami zatrudniane w tych zakładach nie są uznawane za „pracowników” w rozumieniu prawa wspólnotowego.

Innymi słowy dofinansowanie obiektu służącego do działalności ZAZ nie stanowi pomocy publicznej (nie mamy tu do czynienia z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz nie mamy tu do czynienia z przedsiębiorcą w rozumieniu unijnym).

b) W pozostałych przypadkach KIS, CIS, WTZ

Należy ocenić, czy uzyskana korzyść uprzywilejowuje dany podmiot w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej oraz w jakim stopniu działalność wytwórcza, handlowa lub usługowa stanowi potencjalną konkurencję dla innych przedsiębiorstw prowadzących tę samą działalność. Jeżeli działalność ma mieć głównie wymiar społeczny, polegający na reintegracji zawodowo - społecznej, jego działania adresowane są do społeczności lokalnej, a działalność wytwórcza, handlowa lub usługowa polega na oferowaniu produktów bądź świadczeniu usług w zakresie, który nie ma wpływu na wymianę handlową między państwami członkowskimi UE, wówczas udzielane wsparcie nie stanowi pomocy publicznej. Należy mieć na uwadze, że celem Działania jest wymiar społeczny związany z działaniami polegającymi na reintegracji zawodowo-społecznej, a nie działania związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, dopuszczalny zakres funkcjonowania podmiotów określa ustawa o zatrudnieniu socjalnym.

3. Czy partnerzy w projekcie muszą być organem prowadzącym CIS/KIS?WTZ/ZAZ?

O dofinansowanie projektu mogą ubiegać się podmioty reintegracyjne (zgodnie z §7 ust. 2 i ust. 3 Regulaminu), które należą do niżej wymienionych typów Wnioskodawców/Beneficjentów - ogólnych:

- 1) Administracja publiczna,
- 2) Organizacje społeczne i związki wyznaniowe. Wnioskodawcą lub partnerem w projekcie może być tylko organ prowadzący dany:
 - klub integracji społecznej (KIS) lub centrum integracji społecznej (CIS) w rozumieniu Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
 - warsztat terapii zajęciowej (WTZ) lub zakład aktywizacji zawodowej (ZAZ) w rozumieniu Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

4. Czy w projekcie, w którym Partnerem jest organizacja społeczna prowadząca działalność gospodarczą, można sfinansować zakup sprzętu do CIS?

Zgodnie z zapisami w SzOP karty działania 5.10:

„W ramach działania, wsparciem w zakresie rozwoju infrastruktury oraz możliwości doposażenia w sprzęt mogą zostać objęte następujące podmioty:

- kluby integracji społecznej (KIS) lub centra integracji społecznej (CIS) w rozumieniu Ustawy z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym;
- warsztaty terapii zajęciowej (WTZ) lub zakłady aktywizacji zawodowej (ZAZ) w rozumieniu Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.”

Partnerem projektu może być wyłącznie pomiot prowadzący centrum integracji społecznej w rozumieniu ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.

Zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym Art. 9. ust. 1. Centrum, w ramach reintegracji zawodowej, może prowadzić działalność wytwórczą, handlową lub

usługową oraz działalność wytwórczą w rolnictwie, z wyłączeniem działalności polegającej na wytwarzaniu i handlu wyrobami przemysłu paliwowego, tytoniowego, spirytusowego, winiarskiego, piwowarskiego, a także pozostałych wyrobów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 0,5 % oraz wyrobów z metali szlachetnych albo z udziałem tych metali. Zapisy Ust. 2 wskazują, że działalność wytwórcza, handlowa i usługowa, o której mowa w ust. 1, nie jest działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, 1222 i 1871) i może być prowadzona jako statutowa działalność odpłatna pożytku publicznego w rozumieniu przepisów o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Celem działania 5.10 jest poprawa dostępu do usług reintegracji społecznej i zawodowej poprzez rozwój infrastruktury tych podmiotów, w wyniku czego utworzone zostaną nowe miejsca reintegracji (w nowych i istniejących podmiotach) lub rozszerzona zostanie oferta wsparcia realizowana przez dany podmiot poprzez utworzenie nowych pracowni, warsztatów lub przygotowanie innych pomieszczeń służących realizacji działań reintegracyjnych np. pomieszczenia służące prowadzeniu poradnictwa specjalistycznego, terapii ruchowej, rehabilitacji.

W związku z powyższym zakupiony sprzęt oraz wytworzona/rozwinęta infrastruktura musi być wykorzystywana na potrzeby działalności ww. podmiotów, dodatkowo należy zauważyć, że CIS działają na podstawie Ustawy z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym, więc zgodnie z art. 9. Ust 1 teże ustawy nie prowadzą one działalności gospodarczej, a jedynie statutową działalność odpłatną pożytku publicznego w rozumieniu przepisów o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Dodatkowo zastosowanie ma tutaj art. 7 ust. 1, który wprost wskazuje w jaki sposób może być finansowany CIS (nie ma tutaj dopuszczonej działalności gospodarczej) oraz art. 3. Ust. 1, określa w jaki sposób ma być realizowana reintegracja zawodowa i społeczna.

Reasumując w 5.10 nie ma możliwości wykorzystania w ramach CIS zakupionego sprzętu na działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz.

236, 1222 i 1871), gdyż będzie to niezgodne z Ustawą z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym, która reguluje działalność CIS.

5. W sytuacji dostosowania obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, czy wystarczy umowa na dysponowanie obiektem na czas realizacji projektu i trwałości?

Tak.

6. Czy w projekcie budowy CIS kwalifikowalne są koszty nadzoru inwestorskiego oraz zakup kotła gazowego?

Koszty nadzoru inwestorskiego są kwalifikowalne, zakup kotła gazowego będzie kosztem niekwalifikowanym. Kwalifikowalny będzie zakup urządzeń OZE.

7. Jak opracować analizę finansową do projektu wsparcia infrastruktury KIS, jakie dane należy w niej ująć, biorąc pod uwagę specyfikę działalności podmiotów typu KIS?

Informacje w zakresie przygotowania analizy finansowo – ekonomicznej znajdują się w Wademekum wiedzy o wniosku dla programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, wobec czego zgodnie z tam zamieszczoną instrukcją należy przygotować analizę właściwą dla specyfiku projektu.